రాని వసంతంలో కోయిల

వి. వాణీప్రసాద్

వారపత్రికలో అచ్చయిన తన కవితను చదువుకుంటున్న మాధురిని "హలో" అని పలుకరించాడు ప్రకాశం. అతను ఆ స్కూల్లోనే పని చేస్తున్న తోటి ఉపాధ్యాయుడు.

"మీ కవిత చదివాను మాధురిగారూ. బాగుంది. స్త్రీ జాతిలోని తరతరాల ఆర్తి వుంది. కానీ ప్రబోధంలేదు మాధురిగారు. మార్పును కోరే సమాజ వ్యక్తిత్వంలేదు. స్త్రీ చరిత్రంతా విషాదపూరితమేనా?" ప్రశంసిస్తూనే విమర్శించాడు ప్రకాశం.

జీవంలేని నవ్వు నవ్వి స్కూల్ ఆవరణ నుండి బయటకి వచ్చింది మాధురి.

అవును. ప్రకాశంగారన్నట్లు తన కవిత్వం విషాదాంతమే అవుతున్నది. ఆక్రోశమే ధ్వనిస్తున్నది. మార్పును ఆశించే మనుగడను వ్యక్తం చేయలేకపోతున్నది. తన చుట్టూ చీకటి. తన మనసులో దుఃఖం. తన జీవిత దరిదాపుల్లో ఎక్కడా కనిపించని ఆశారేఖ తన కవిత్వంలో ఎలా చోటు చేసుకుంటుంది? అందుకే అది ఆత్మాశ్రయ కవిత్వమయిపోయింది.

లెక్చరర్ విజయ్‌తో వివాహం అయిన తరువాత జీవిత నావను పూల సెలయేరులో ఓలలాడించాలనుకున్నది. ఉత్సాహపు కెరటాలు సందడి చేస్తుంటే ఆ సంతోషాన్ని అనుభవించడమే జీవితమనుకుంది.

విజయ్ తనతో "మాధురీ! మన ఇద్దరి వృత్తి, ప్రవృత్తి ఒకేరకమైనవి. జీవితం, ధ్యేయం ఒకటిగా సాగించమని భగవంతుడే మనల్ని కలిపాడు. నీ సహచర్యంలో నా జీవితమంతా మాధుర్యమే" అంటూ లోకాల్లో విహరింపజేసాడు.

కానీ విధి యాక్సిడెంట్ రూపంలో విజయ్‌ని తనకు దూరం చేస్తే ఆ శూన్యంలోనే ధైర్యాన్ని కూడదీసుకుని మనసును కుదుటబరుచుకుంది. వృత్తిపరమైన ధర్మంతో, దీక్షతో అక్షరజ్యోతులను వెలిగిస్తున్నది. వయోజన విద్యాపథకం ద్వారా విద్యాదానం చేస్తున్నది. విజయ్ ఆశయాలు, ఆలోచనలు వారిలో ప్రతిధ్వనింపచేయాలని దృఢ దీక్ష సాగిస్తున్నది. కానీ ...కానీ తన చుట్టూ చీకటి. ప్రమిదలో వున్న నూనె ఆధారంతో వత్తి వెలుగును విరజిమ్ముతుంది. కానీ, లోకానికి వెలుగును పంచే ప్రమిద క్రింద మాత్రం చీకటి. పేరు మాధురి. మరి జీవితంలో మాధుర్యం?

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. స్కూలు, విద్యార్థులు, సహోద్యోగులు అంతా ఒక క్రమచక్రం.

"మాధురిగారూ! నేనూ ఏదో కవిత్వం వెలగబెట్టాలని ప్రయత్నించాను. ఒకసారి మీరు చూడండి. సవరింపులుంటే దిద్దుకోవచ్చు" అంటూ తను వ్రాసిన కవితను మాధురికి అందించాడు ప్రకాశం.

దాన్ని చదివాక-

"ప్రకాశంగారూ! కవిత చాలా బాగుంది. ఆశాపూరితంగా, ఆదర్శవంతంగా ఉంది" కంగ్రాచ్యులేట్ చేసింది మాధురి.

"ఆశే మానవుడ్ని బ్రతికిస్తుంది మాధురిగారూ! నిరాశ నిర్వీర్యుణ్ణి చేస్తుంది. మీకో మాటను నిజాయితీగా చెప్తున్నాను. నేను కవిత్వంలో చెప్పిందే జీవితంలోనూ అమలు చేయాలనుకుంటున్నాను. ఇవాళ మన పరిచయంలో నా గురించి మీకొక అభిప్రాయం ఏర్పడి వుండవచ్చు. జీవితంపై మీకు ఆశనిచ్చేందుకు నేను సిద్ధంగా వున్నాను" ఉద్వేగంగా అన్నాడు ప్రకాశం.

విస్తుపోయింది మాధురి. సంభాషణ ఎటునుండి ఎటు పోయింది? విభ్రాంతురాలయింది. అలాగే నిలబడిపోయిన మాధురిని గమనించి "సారీ మాధురిగారూ! ఆవేశంపాలు ఎక్కువైంది. క్షమించండి. మీకిష్టమైతే నా ప్రతిపాదన గురించి ఆలోచించండి" అని వెళ్లిపోయాడు.

ఆ రాత్రంతా నిద్రపట్టలేదు మాధురికి. మరురోజు అతన్ని స్కూల్లో చూట్టానికే సిగ్గువేసింది. తప్పించుకుని తిరగసాగింది. కొన్నాళ్ళ తర్వాత [illegible] ఆ విషయాన్ని ప్రస్తావించాడు. మాధురి [illegible] ఇవ్వలేదు. ఇలా ఒక ఇరుకైన పరిస్థితిలో [illegible]లలు గడిచాయి. ప్రకాశంకి ట్రాన్స్‌ఫర్ [illegible] వచ్చింది. ప్రకాశం తిరిగి మాధురి నిర్ణయాన్ని [illegible]గాడు.

మాధురి ప్రకాశం ప్రపోజల్‌ను ఆలోచించింది. అతనేదో తమాషాగా అన్న మాట కాదది, ఆవేశంతో స్పష్టం చేసిన విషయం కూడా కాదు. అదే గౌరవంతో ఉన్నాడు. అభిమానిస్తున్నాడు. కొత్త జీవితాన్ని ఇస్తానంటున్నాడు. కానీ విజయ్‌ని మర్చిపోవాలా? ఎందుకు మర్చిపోతుంది? జరిగిన జీవితంలోని విరిగిన మాధుర్యంతో జీవితమంతా గడపాలా? తన చరమదశలో తనకు తోడుగా, అండగా నిలిచేదెవరు? ఇలా మనసువేసిన అనేక ప్రశ్నలకు మనసే సమాధానం చెప్పింది. విజయ్ ఫోటోవంక చూసింది. ఫోటోలోని విజయ్ చిరునవ్వు నిండుగా, అంగీకారం తెలిపినట్లుగా వుంది.

నామీద నీకున్న ప్రేమ నీ జీవితాన్ని అంధకారాన్ని చేసుకోవడానికా? అందుకు నేను మాత్రం అంగీకరిస్తానా? ప్రేమ భవిష్యత్తునివ్వాలి. భగ్నం చేయడం కాదు. అప్పుడే అది నిజమైన ప్రేమ. విజయ్ ఆశీర్వదిస్తున్నట్లుగా ధ్వనించింది మాధురికి. ప్రశాంతంగా స్కూలుకు వెళ్లింది. ఆమె ముఖంలోని చిరునవ్వును చూసి విషయం గ్రహించాడు ప్రకాశం.

"సాయంత్రం పార్కుకి రండి మాధురిగారూ!" అభ్యర్థనగా అన్నాడు ప్రకాశం.

ఏదో బిడియం, మరేదో అలజడి కమ్మివేస్తుండగా పార్కుకు వెళ్లింది మాధురి. తన కోసమే నిరీక్షిస్తున్నాడా అన్నట్లు చేతిలో రోజాతో బెంచీపై కూర్చున్న ప్రకాశాన్ని చూసిన తరువాత తను వేసిన ముందడుగు సరైందేనని భావించింది మాధురి.

"రండి మాధురిగారూ! ఆడవారి ఆలస్యానికి అర్థాలు వేరులే అని భావించుకోమంటారా?" చిరునవ్వుతో చిలిపితనాన్ని కలుపుతూ అన్నాడు ప్రకాశం.

"ఏనీహౌ మీరు నాకు నచ్చారు. కానీ మీకో నిజం తెలియాలి మాధురిగారూ. అవి నేను బిఇడి చేసే రోజులు. మా స్నేహితుల్లో ఒకసారి కబుర్ల మధ్య వరకట్నాలు, పెళ్ళిళ్ళు, వరకట్నాల చావులు... ఇలా ఆ సంభాషణ మధ్య చిన్న వయసులోనే భర్తను పోగొట్టుకున్న విడోస్ జీవితం గురించిన చర్చ కూడా వచ్చింది. అటువంటి వారి గురించి మావాళ్ళందరూ తలోరకంగా కామెంట్ చేసారు. ఏది ఏమైనా వారి జీవితం దుర్భరం. వాళ్ళు ఆ పాత జీవితాన్ని మర్చిపోలేక సమాజం వేసిన ముద్రను భరిస్తూ జీవితాంతం జీవచ్ఛవాల్లా ఉండవలసిందేనా? చిన్న వయసువారైతే మరీనూ" అన్నారు.

'మరన్నది నిజమే కావచ్చుగానీ చిన్న వయసులోనే భర్తను పోగొట్టుకున్న స్త్రీ తనకు మరో మంచి అండ దొరుకుతుంది అంటే గతాన్ని మరచి కొత్త జీవితాన్ని

ప్రారంభిస్తుంది. అయితే అంత గొప్ప వ్యక్తిత్వం కల వాడు, ధైర్యవంతుడైన పురుషుడు ఆ స్త్రీకి ఎదుర వ్వాలి' అన్నాను నేను. నువ్వేమన్నా అను. చనిపోయిన భర్తను నిజంగా ప్రేమించిన ఏ స్త్రీ కూడా పునర్వివాహా నికి సిద్ధంకాదు అని వాదించాను.''

ప్రకాశం చెప్తున్నదంతా వింటున్న మాధురి ముఖం మ్లానమయింది.

ప్రకాశం తిరిగి ప్రారంభించాడు.

''మనసులోని ప్రేమకు నిజ జీవితానికి ఎంతో వ్యత్యా సముంటుంది. జీవితం క్షణక్షణం భయపెడుతుం టుంది. ప్రస్తుతంలో బ్రతుకుతూ గతాన్ని స్మరిస్తూ దుఃఖ పడుతుంటారు. తన గురించి తెలిసీ, ఇష్ట పడి వివాహానికి ఆహ్వానించిన పురుషుడ్నేస్త్రీ కాద నలేదు. గతం ఎప్పుడూ కొత్త జీవితాన్నివ్వలేదు. కావాలంటే నేను రుజువు చేస్తాను అన్నాను. మన స్కూల్‌కు వచ్చిన తర్వాత మీరు నాకు నచ్చారు'' ఇంకా ఏదో చెప్పబోతున్న ప్రకాశాన్ని వారిస్తూ ''కాబట్టి నేను మీ పందెపు పావున య్యానంటారు?'' ఆవేదనగా అంది మాధురి.

''నేనూ ఒక నిజాన్ని మీకు చెప్పాలి ప్రకాశంగారూ!'' మాధురి నిశ్చయంగా అంది.

''చెప్పండి మాధురీ! మన గురించి మనం అన్ని విషయాలు చర్చించు కుని అర్థం చేసుకున్న తరువాతే ఒక టవుదాం'' ఆహ్వానిస్తున్నట్లుగా అన్నాడు ప్రకాశం.

''నాకు ఒక పాప వుంది ప్రకాశంగారూ'' అంది మాధురి అతని ముఖంలోకి పరీక్షగా చూస్తూ.

''ఏమిటీ మీకు పాప వుందా?'' ఆశ్చర్యపోతూ అన్నాడు ప్రకాశం..

''అవును ప్రకాశం గారూ! విజయ్ పోయేనాటికి నేను గర్భవతిని. పాప మా అమ్మ వాళ్ళ దగ్గర పెరుగుతున్నది. మీరు ఎంతో విశాల హృద యంతో నాకు కొత్త జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తామంటున్నారు. పాప ఆడపిల్ల. ఎన్నాళ్ళో నా తల్లిదండ్రులు ఆమె యోగక్షేమాలు చూడలేరు. నాతోపాటు పాప బాధ్య తను కూడా మీరు స్వీకరించాల్సి వుంటుంది'' అంది మాధురి, ప్రకాశం ముఖంలోకి దీక్షగా చూస్తూ.

చాలాసేపు ప్రకాశం మాట్లాడలేదు. చివరికి-

''సారీ మాధురిగారూ. నా భార్యగా మిమ్మల్ని ఆద రించగలనుగానీ గత జీవిత బంధాన్ని పాప రూపంలో...'' అర్థోక్తితో ఆగిపోయాడు ప్రకాశం.

''పాప మినహా నన్ను. అంతేకదూ. వెరీసారీ ప్రకాశం గారూ. పాప మా దాంపత్య జీవితానికి, విజయ్ ఆశ లకు ప్రతిరూపం. నేను నా సుఖం చూసుకుని తల్లి ఉండీ పాపను అనాధను చేయలేను. విజయ్ మరణం తరువాత నేను గర్భవతినన్న నిజం తెలిసింది. నా భవిష్యత్తుని ఆలోచించిన అమ్మవాళ్లు అబార్షన్ చేయించుకోమన్నా వినకుండా విజయ్ ఆశల రూపా నికి ప్రాణం ఇచ్చాను. ఇప్పటివరకూ నా కళ్లముందు పాప భవిష్యత్తు తప్ప మరేమీలేదు. కానీ మీ ప్రపోజల్ విన్నతరువాత మీమీద నమ్మకంతో పునర్వివాహానికి అంగీకరించాను. మన సమాజం స్త్రీ పురుషుల స్నేహాన్ని స్నేహంగానే భావించదు. మసిపూసి మారేడుకాయ చేస్తుంది. ముఖ్యంగా మావంటి వారి విషయంలో. మిమ్మల్ని సంస్కారవంతు లుగా భావించాను.

అంతేగానీ గత జీవితాన్ని, ఆ బంధాన్ని, అనుభూతిని మర్చిపోయి మాత్రంకాదు.

స్త్రీ .విద్యావంతురాలు, ఉద్యోగస్తురాలు అవుతు న్నది. కానీ పురుషుడు స్త్రీ హృదయాన్ని అర్థం చేసుకో వడంలో మాత్రం ఇంకా సరి అయిన స్థాయికి చేరలేదు ప్రకాశంగారూ. పాపను మినహాయించి నన్ను మాత్రమే మీరు కోరుకుంటున్నారు. స్త్రీ మాత్రం తన కంటే కూడా మాతృత్వానికే ఎక్కువ విలువను, ప్రాధా న్యతను ఇస్తుంది.

స్త్రీల జీవితాలు, ఆశలు, ఆశయాలు, కష్టాలు, కన్నీళ్ళు ఇవన్నీ మీకు పందెపు పావులయ్యాయా ప్రకాశం? జీవితమనే వైకుంఠపాళిలో ఎన్ని పాము లున్నా తప్పించుకుని నిచ్చెనునం దుకోవాలనే తపన, ఆత్మవి శ్వాసం ఉన్నంతకాలం స్త్రీ దేన్నైనా ఎదుర్కోగ లదు. పురుషుడు తన మొదటి భార్య సంతానాన్ని రెండో భార్య ప్రేమగా చూసుకోవా లని కోరుకుం టాడు. స్త్రీ కూడా పునర్వివాహానికి ఒప్పుకో వడమంటూ జరిగితే అటు వంటి సదవగాహనే వాంఛి స్తుంది. మీ పందెపు కథకు సమాధానం నేను సృష్టించు కున్న నా పాప కథ. మీ ఆలోచన లోని మరోకోణం కూడా నాకు అర్థమైంది. పందెంకానో, పథకం ద్వారానో ఏ స్త్రీ మన సును గెల్చుకోవాలనుకోకూ డదు. మీ చేయూత నిజాయి తీతో ముందుకు రావాలి. రాని వసంతంలో కోయిల కూస్తే కృతకంగానే వుంటుంది. సెలవు'' మాధురి వెనుదిరిగి వెళ్లిపోతుంటే దిమ్మెర పోయి నిలబడ్డాడు ప్రకాశం.

★